

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til plan for indførelse af udsmidsforbuddet (landingsforpligtelsen) i det demersale fiskeri i Nordsøen (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Det regionale samarbejdsforum om fiskeriforvaltningen i Nordsøen (Scheveningengruppen)¹ har udarbejdet et udkast til fælles henstilling om udformningen af den plan, som skal sikre, at landingsforpligtelsen for fiskerier efter ni demersale arter i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat kan gennemføres gradvist i perioden 2016-2019 i overensstemmelse med den nye grundforordning for den fælles fiskeripolitik. På baggrund af en fælles henstilling fra Scheveningengruppen skal Kommissionen udarbejde forslag om indførelsen af landingsforpligtelsen, der vedtages som en delegeret retsakt. Forslaget er en opfølgning på den udsmidsplan, som finder anvendelse for 2017 (Kommissionens delegerede forordning 2016/2250). Den fælles henstilling forventes fremsendt til Kommissionen ultimo maj 2017 af Scheveningengruppens formandskab med henblik på forelæggelse for Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) til faglig vurdering. Herefter kan Kommissionen udstede den delegerede retsakt, som forventes at kunne træde i kraft med virkning fra den 1. januar 2018. Regeringen kan støtte et samlet kompromis om fælles henstilling til fortsættelse og justering af den gældende udsmidsplan for Nordsøen for 2018, idet det er en forudsætning, at landingsforpligtelsen for bifangst af torsk i Kattegat først indføres i 2019, og vil 8 dage fra oversendelse af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Grundforordningen 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik, særligt artikel 18, lægger op til et udvidet regionalt samarbejde mellem medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse i geografiske områder inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. De pågældende medlemsstater kan med hjemmel i artikel 18 fremsende en fælles henstilling om indholdet af en plan for gennemførelse af landingsforpligtelsen (udsmidsplan) til Kommissionen. Kommissionen kan på baggrund af den fælles henstilling vedtage en endelig udsmidsplan i form af en delegeret retsakt.

¹ Scheveningengruppen består af de medlemsstater, der har direkte fiskeriinteresser i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, det vil sige Danmark, Sverige, Storbritannien, Tyskland, Nederlandene, Belgien og Frankrig. Gruppen er drivkraften i regionaliseringsprocessen, ikke mindst med hensyn til formulering af fælles henstillinger på fiskeriområdet og helt aktuelt i arbejdet med formuleringen af planer for implementeringen af landingsforpligtelsen. Kommissionen deltager ad hoc.

Den delegerede retsakt kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på 2 måneder. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med et flertal af sine medlemmer, mens Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal

Kommissionen forventer, at forslaget kan vedtages som en delegeret retsakt cirka seks måneder efter, at den fælles henstilling er modtaget officielt af Kommissionen.

Formål og indhold

Et af de centrale elementer i reformen af den fælles fiskeripolitik er gradvist at bringe udsmid til ophør i alle fiskerier ved at indføre et udsmidsforbud (landingsforpligtelse). Tidsplanen for indførelsen af landingsforpligtelsen fremgår af den nye grundforordning. Første del af landingsforpligtelsen trådte i kraft den 1. januar 2015 og omfattede fiskeri efter pelagiske arter og industriarter, samt fiskeri i Østersøen. Anden del trådte i kraft den 1. januar 2016 og omfattede blandt andet fiskerierne efter demersale arter i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, samt gradvist frem til 1. januar 2019 bifangster i disse fiskerier.

Med reformen af den fælles fiskeripolitik indgår det regionale samarbejde mellem medlemsstaterne som et vigtigt element i forbindelse med udarbejdelse af fælles henstillinger og forslag inden for fiskeriforvaltningen. I 2015 afgav Scheveningengruppen en fælles henstilling til Kommissionen vedrørende en udsmidsplan for fiskerierne efter demersale arter i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, som alene skulle gælde i 2016. I 2016 afgav gruppen tilsvarende en henstilling vedrørende 2017.

Scheveningengruppen har i dialog med Kommissionen udarbejdet et udkast til fælles henstilling om videre implementering af landingsforpligtelsen for udestående bifangster i det demersale fiskeri i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat gældende fra 2018. Udkastet forventes fremsendt til Kommissionen inden 1. juni 2017 af Scheveningengruppens formandskab. Inden Kommissionen kan fremsætte forslag til den delegerede retsakt, skal henstillingen forelægges Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) med henblik på en faglig videnskabelig vurdering af de enkelte elementer i udsmidsplanen, herunder en vurdering af den krævede videnskabelige dokumentation for eventuelle undtagelser fra udsmidsplanen. Forelæggelsen for STECF varetages af Kommissionen. Det forventes, at Kommissionens delegerede retsakt herefter kan vedtages, og såfremt at Rådet og Europa-Parlamentet ikke gør indsigelser, kan den træde i kraft med virkning fra den 1. januar 2018. Det forventes endvidere, at den fælles henstilling alene vil gælde for 2018.

En udsmidsplan kan i henhold til grundforordningen indeholde følgende elementer:

- Bestemmelser for fiskeri eller arter omfattet af landingsforpligtelsen, herunder ændring af tekniske regler med henblik på at øge redskabernes selektivitet.
- Bestemmelser om undtagelser fra landingsforpligtelsen for så vidt angår arter, som ifølge videnskabelig dokumentation udviser en høj overlevelsesrate.
- Bestemmelser om særlige undtagelser ("de minimis")².
- Bestemmelser om fangstdokumentation.
- Hvis det er relevant, fastsættelse af bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelser³.

² "De minimis" er en begrænset undtagelsesbestemmelse, som indebærer, at visse fangster inden for en nærmere fastsat grænse ikke skal fratrækkes en kvote, ligesom der ikke er krav om, at sådanne fangster skal bringes i land, men de skal dog registreres fuldt ud. Den overordnede bestemmelse fremgår af grundforordningen 1380/2013, mens de nærmere betingelser fastlægges i udsmidsplanerne.

Det Rådgivende Råd for Nordsøen har ad flere omgange været inviteret til at deltage i møderne i Scheveningengruppen, hvor de blandt andet har afgivet anbefalinger til både indfasning af bifangster og til mulige undtagelser.

Hovedelementerne i udkastet til den fælles henstilling er dels et forslag til definition af de demersale fiskerier (som er uændret i forhold til henstillingen for 2016 og 2017) dels et forslag til indfasning af landingsforpligtelsen i 2018 for bifangster af torsk, sej og hvilling.

Definition af fiskerierne

For at sikre en ensartet implementering af landingsforpligtelsen på tværs af farvandsområdet Nordsøen, Skagerrak og Kattegat skal definitionerne af fiskerierne ske ved anvendelse af objektive kriterier.

I den første fælles henstilling for det demersale fiskeri gældende fra 1. januar 2016 blev der på denne baggrund foreslået, at fiskerierne efter de ni demersale arter defineres ud fra anvendelsen af de redskabskategorier, som er defineret i EU-lovgivningen. Ud fra anvendelsen af et givent redskab ved fiskerne og kontrolmyndighederne således, hvilket fiskeri der udføres, og dermed hvilke arter, der skal bringes i land. Herefter defineres fiskerierne på følgende måde:

- Fiskeri med TR1 (trawl og snurrevod mv. ≥ 100 mm) er fiskeri efter *torsk, kuller, sej og rødspætter*.
- Fiskeri med TR2 (trawl og snurrevod mv. $\geq 70-99$ mm) er fiskeri efter *jomfruhummer og tunge*.
- Fiskeri med GN og GT (garn) er fiskeri efter *torsk* (undtagen i Kattegat) og *tunge*.
- Fiskeri med LL (krog og langline) er fiskeri efter *torsk og kulmule*.
- Fiskeri med BT1 (bomtrawl ≥ 120 mm) er fiskeri efter *torsk og rødspætter*.
- Fiskeri med BT2 (bomtrawl 80-119 mm) er fiskeri efter *tunge*.
- Fiskeri med tejner og bundgarn er fiskeri efter *jomfruhummer*.
- Fiskeri med trawl 32-69 mm er fiskeri efter *rejer*.

Hvilling optræder med enkelte undtagelser alene som bifangster i andre fiskerier.

Landingsforpligtelsen af arter, der fiskes som bifangst i andre fiskerier, implementeres gradvist i perioden 2016-2019. I 2017 er bifangster af kuller, hvilling (undtagen i TR2 og BT2), jomfruhummer, tunge og rejer omfattet.

Torsk

For så vidt angår torsk, fremhævede flere medlemsstater i 2015, at der er et modsætningsforhold mellem implementeringen af landingsforpligtelsen og den eksisterende genopretningsplan for torsk (rådsforordning 1342/2008), som blandt andet gælder for Nordsøen, Skagerrak og Kattegat. Derfor blev fiskerier efter torsk ikke inkluderet i landingsforpligtelsen for 2016. Med ændring af genopretningsplanen i efteråret 2016 er dette modsætningsforhold ophævet, og fiskerier efter torsk, jf. ovenstående definition, blev omfattet af landingsforpligtelsen fra 2017. Fra 2018 vil også bifangster af torsk være omfattet af landingsforpligtelsen, dog med visse undtagelser for Kattegat.

³ Fisk under bevarelsesmæssig mindstereferencetørrelse må i henhold til grundforordningen ikke sælges, frembydes eller udbydes til salg til direkte konsum, og anvendelsen begrænses således til andre formål, herunder fiskemel, fiskeolie, foder til selskabsdyr, tilsætningsstoffer, lægemidler og kosmetik.

I Kattegat er det alene tilladt at fange torsk som bifangst. Torskebestanden i Kattegat har i de senere år været inde i en meget positiv udvikling. Dette betyder dog, at der er meget stor usikkerhed om den biologiske bestandsvurdering, herunder vurderingerne af det hidtidige udsnid af torsk, hvilket har betydning for beregningen af kvotejusteringen i forbindelse med implementering af landingsforpligtelsen. ICES arbejder på at revidere metoderne til bestandsvurderingen, men det er uvist, hvornår dette arbejde afsluttes. Planen for implementeringen af landingsforpligtelsen for bifangster af torsk i fiskeri med småmasket trawl og garn forventes først gennemført i 2019.

Undtagelser fra landingsforpligtelsen

Scheveningengruppen har udarbejdet forslag dels om videreførelse af undtagelser fra 2017, dels om enkelte nye undtagelser. En gruppe er begrundet i høj overlevelse for jomfruhummer fisket henholdsvis med tejner og trawl med "svensk rist" eller "SELTRA-paneler" i Kattegat/Skagerrak og tilsvarende selektion i Nordsøen og for tunge fisket med bundtrawl under særlige forhold. Sådanne forslag skal være videnskabeligt begrundede. En anden gruppe er de såkaldte *de minimis*-undtagelser på op til 7 % for bifangster af kuller, tunge og hvilling fanget i henholdsvis reje- og jomfruhummerfiskeriet med trawl med "svensk rist" og jomfruhummerfiskeriet med tejner, for fangster af jomfruhummer i fiskeriet med trawl, for bifangster af hvilling og torsk fanget i fiskeri med småmasket bundtrawl og for tunge fisket med bomtrawl samt garn.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Gennemførelsen af udsnidsplaner er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Der er allerede forudset statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige ved indførelse af landingsforpligtelsen, som er vedtaget i forbindelse med den nye grundforordning 1380/2013. Ligeledes er det forudset, at overgangen i forbindelse med indførelsen af landingsforpligtelsen vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det er vurderingen, at landingsforpligtelsen på sigt vil bidrage til en mere effektiv og bæredygtig anvendelse af ressourcerne og dermed have en positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

I relation til den konkrete udsnidsplan, som er en fortsættelse af den eksisterende plan for demersale fiskerier i Nordsøen i 2017, forudses der først og fremmest øgede offentlige udgifter til administration samt i relation til kontroldelen i takt med at landingsforpligtelsen udvides til at omfatte flere bestande - for i 2019 at omfatte alle bestande underlagt kvoteregulering. Der vil endvidere være erhvervsøkonomiske konsekvenser, som afhænger af, hvad der opnås enighed om i det endelige kompromis, herunder i form af eventuelt påkrævede ændringer i fiskeripraksis og dækningsbidragskalkulen på henholdsvis kort og lang sigt fra de fisk, der hidtil er blevet smidt ud, men som nu skal landes.

Høring

Sagen har været i høring i §5-udvalget (fiskeri), hvor der indkommet følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) finder Scheveningen-gruppens arbejde med den demersale discardplan positiv, herunder det konstruktive samarbejde med Det Rådgivende Råd for Nordsøen (NSAC) om implementering af planen. Også nationalt har der været et konstruktivt samarbejde mellem erhvervet og myndighederne omkring implementeringen af landingspligten. De fleste af hovedarterne i det danske fiskeri vil med planen være omfattet af landingspligt fra 1. januar 2018. Det er vigtigt, at der kommer en afklaring på den biologiske rådgivning for torsk i Kattegat, før landingspligten indføres. Det er derfor positivt, hvis landingspligten for bifangster af torsk i Kattegat først indføres i 2019. Tilsvarende er det vigtigt, at der kommer en afklaring på de forskellige projekter i Scheveningen-gruppen rundt om Nordsøen m.m. omhandlende overlevelse blandt rødspætter efter genudsætning. DFPO har derfor arbejdet for, at landingspligt for bifangst af rødspætter udskydes til 1. januar 2019, så det kan afklares, hvorvidt landingspligt for rødspætte er hensigtsmæssig i alle fiskerier, eller om det vil øge fiskeridødeligheden utilsigtet.

Marine Ingredients Denmark finder det generelt problematisk, at den nærmere fortolkning af anvendelsen af en række helt centrale elementer i artikel 15 i grundforordningen 1380/2013, som skal muliggøre indførelsen af landingsforpligtelsen, endnu ikke er afklaret. De støtter en regional tilgang til implementering af landingsforpligtelsen, men med de nuværende forslag lægges der fortsat op til et kludetæppe af regulering, som ikke synes at sikre lige vilkår for europæisk fiskeri og forarbejdning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes ikke, at der fra Rådet vil blive gjort indsigelse mod Kommissionens delegerede retsakt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig positivt til gennemførelse af tiltag i fiskeriforvaltningen, som følger af den nye grundforordning. Regeringen støtter et samlet kompromis om fælles indstilling til fortsættelse og justering af den gældende udsmidsplan for demersale fiskerier i Nordsøen for 2018, hvor landingsforpligtelsen for bifangst af torsk indføres fra 2018, idet det dog forudsættes, at bifangst af torsk i Kattegat først omfattes fra 2019, henset til den særlige bestandssituation i dette farvand.

Regeringen vil arbejde for at få en praktisk velfungerende landingsforpligtelse, og for at reglerne bliver så enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive som muligt.

Regeringen lægger generelt vægt på, at der sker en farvandspecifik kvotetilskrivning svarende til udsmidet fra den del af fiskerierne, som bliver omfattet af landingsforpligtelsen.

Endelig arbejder regeringen for at opnå en plan for de ni omfattede demersale fiskerier i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, der opfylder målene i reformen om den fælles fiskeripolitik i EU, herunder en anvendelse af undtagelser, som er videnskabelig begrundet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der er oversendt et orienterende notat om regionalt samarbejde inden for den fælles fiskeripolitik til Folketingets Europaudvalg den 2. april 2014.

Der er oversendt grundnotat om indførelse af udsnidsforbuddet (landingsforpligtelsen) i det demersale fiskeri i Nordsøen for 2016 til Folketingets Europaudvalg den 8. maj 2015 og grundnotat for 2017 den 17. juni 2016.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.